

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Groeneweg te Renkum Versie 2

Rapportnummer 18-0355 + P20-0067

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Groeneweg te Renkum Versie 2

Maart 2020

Rapportnummer: 18-0355 + P20-0067

Opdrachtgever: De Bunte Vastgoed B.V.

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I.J.J. Vleut en M.A. den Otter

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Flora.....	13
4.2.2	Vlinders en libellen	14
4.2.3	Kevers en weekdieren	14
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren.....	18
5	Conclusies	23
5.1	Beschermde gebieden.....	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Advies en aanbevelingen	25
5.4	Gevolgen voor (het tijdspad van) de voorgenomen plannen	25
	Geraadpleegde bronnen	27

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
Bijlage 2	Effectenindicator

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens op percelen aan de Groeneweg en Don Boscoweg in Renkum woningen te ontwikkelen. Hiervoor is in 2019 onderzoek gedaan, in 2020 is een perceel aan het plangebied toegevoegd waarna deze ook is onderzocht. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een basisschool met schoolplein, kinderopvang, bedrijfspand, groenstrook, opslagruimtes, loodsen, overkapping, een grasveld waar voorheen een woonhuis heeft gestaan en een tuin met schuur en enkele bomen (behorend tot Groeneweg 40). Ten noorden van het plangebied ligt de Groeneweg, ten westen de Don Boscoweg en ten zuiden de Utrechtseweg. Ten zuiden van het plangebied ligt de N225 en daaronder het natuurgebied Jufferswaard en de Nederrijn.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in Figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in Figuur 2. Op pagina's 6, 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele cirkel) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps) met daarin schoolgebouwen (1), kinderopvang (2), bedrijfspand (3), loodsen, opslagruimtes en overkapping (4) en een schuur (5).

Foto 1. Basisschoolgebouw

Foto 2. Basisschoolgebouw

Foto 3. Schoolplein en schoolgebouw

Foto 4. Open stootvoegen en sporen van vogels bij schoolgebouw

Foto 5. Schoolplein met hoge bomen

Foto 6. Vensterluiken bij kinderopvang

Foto 7. Ongebruikte kippenren

Foto 8. Perceel in noorden van plangebied

Foto 9. Hol in perceel ten noorden van plangebied

Foto 10. Bedrijfspannd in het midden van plangebied

Foto 11. Opslagruimten

Foto 12. Opslagruimten

Foto 13. Opslagruimten

Foto 14. Overkapping

Foto 15 en 16. Holtes in bomen

Foto 17 en 18. Nesten in bomen

Foto 19. Schuur (behorend tot Groeneweg 40)

Foto 20. Tuin (behorend tot Groeneweg 40)

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens om nieuwe woningen en parkeerplaatsen te realiseren en de bestaande bebouwing, materialen en de aanwezige fruitbomen en overige vegetatie te verwijderen. De voorgenomen plannen zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Ontwerp voorgenomen plannen (bron: weusten Liedenbaum architecten)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 13 maart 2019 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, buien, windkracht 5 en circa 5 °C. Een aanvullend onderzoek in de achtertuin van Groeneweg 40 heeft plaatsgevonden op 17 februari 2020 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: helder, droog, windkracht 5 en circa 7 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 150 meter afstand van het plangebied ligt, zie Figuur 4. Ten zuiden van het plangebied ligt het Natura 2000 gebied Rijntakken, ten noorden ligt het Natura 2000 gebied Veluwe op circa 600 meter.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (gele vlakken) (bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Het plangebied ligt op relatief korte afstand van de Natura 2000 gebieden Rijntakken (150m) en Veluwe (600m). De mogelijk optredende effecten als gevolg van woningbouw op de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe zijn in beeld gebracht met behulp van de Effectenindicator van het Ministerie van LNV.

Uit de effectenindicator op de website van het Ministerie van LNV (bijlage 2) blijkt dat op het Natura 2000-gebied voor Rijntakken en Veluwe bij woningbouw mogelijk de volgende storingsfactoren optreden: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten. Ook na de bouw, wanneer de woningen bewoond worden, kunnen effecten optreden op de Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen verzuring door stikstof uit de lucht en vermessing door stikstof uit de lucht.

Aangezien de voorgenomen plannen niet plaatsvinden in of direct grenzend aan de Natura 2000-gebieden, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Dit betekent dat de storingsfactoren oppervlakteverlies, versnippering, optische storing en verstoring door mechanische effecten op voorhand zijn uit te sluiten. Van de overige effecten die mogelijk wel van belang zijn wordt hieronder een beschrijving gegeven.

Verontreiniging

(Verzuring door stikstof uit de lucht, Vermesting door stikstof uit de lucht)

Het is niet uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect op de Natura 2000-gebieden hebben vanwege de vrijkomende stikstof als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden, de nieuwe gebouwen en verkeersbewegingen. Om de effecten van stikstof uit de lucht te kunnen bepalen dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van het stikstofonderzoek kan worden bepaald of een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied aan de orde is, en of dit mogelijk een significant negatief effect heeft op de Natura 2000-gebieden "Rijntakken" en "Veluwe".

Verdroging

Nieuwe ontwikkelingen mogen niet leiden tot toename van verdroging in (aangrenzende) natuurgebieden. Een watertoets dient hier inzicht in te geven, deze toets is echter geen onderdeel van deze opdracht. Indien verdroging optreedt, is een vergunning Wet natuurbescherming vereist.

Verstoring door geluid en trilling

Het is aannemelijk dat geluid vrijkomt bij de sloop van de gebouwen in het plangebied, en bij het bouwen van de nieuwe woningen. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de tussenliggende bebouwing die als buffer optreedt en de tussenliggende provinciale weg waar ook geluiden vrijkomen, is het uit te sluiten dat de geluiden die vrijkomen bij de sloop van de gebouwen en de nieuwbouw een negatief effect zullen hebben op de Natura 2000-gebieden.

Verstoring door licht

Aanlegfase

Tijdens de bouw van de woningen kan het licht van eventuele bouwkransen tot verstoring leiden in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Om verstoring door licht te voorkomen dienen bouwkransen alleen te worden gebruikt tijdens de daglichtperiode.

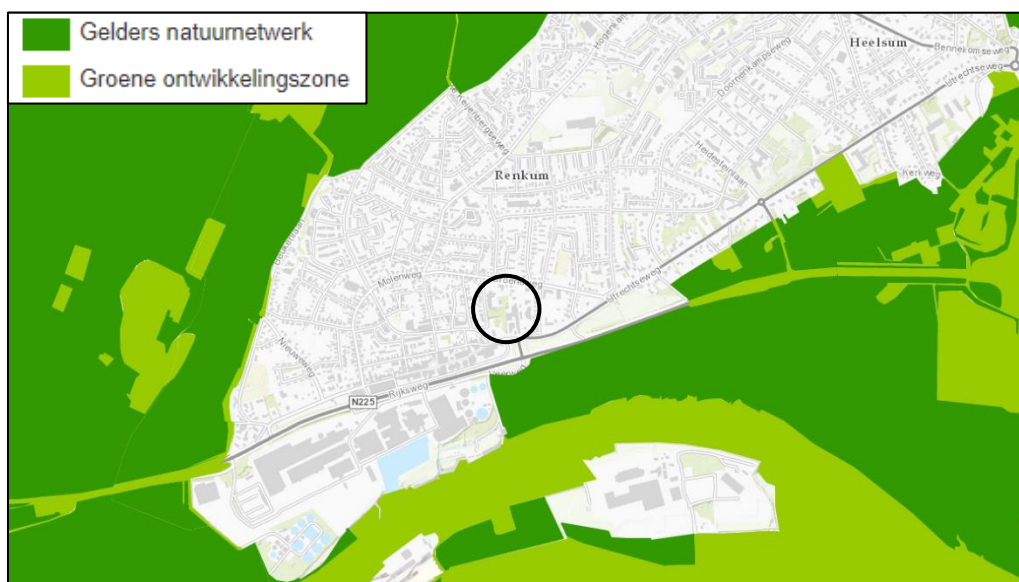
Gebruiksfasen

Na de bouw kan het gebruik van de woningen niet zorgen voor lichtoverlast in de Natura 2000-gebieden. Tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden staan bomen, andere gebouwen, en er ligt een weg tussen met lantaarnpalen. Het is uit te sluiten dat licht van de woningen tot verstoring leidt in het Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart kernkwaliteiten GNN en GO op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de Groene Ontwikkelingszone of het Gelders Natuurnetwerk. Het meest dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van de GNN ligt op circa 150 meter afstand ten zuiden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GO ligt op circa 400 meter afstand ten zuiden van het plangebied. De ligging van het GNN en GO in de omgeving van het plangebied is weergegeven in Figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN

(bron: <http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN of het GO, echter de afstand tot het GNN/GO is relatief kort (150-400 meter). Bij uitvoering van de voorgenomen plannen binnen het plangebied vindt geen ingreep plaats in een gebied dat is aangewezen als NNN-gebied. Effecten door versnippering of oppervlakteverlies zijn derhalve niet aan de orde. Echter, ook externe factoren kunnen een negatief effect hebben op het NNN. Deze externe factoren zijn dezelfde als die kunnen optreden op het Natura 2000-gebied, en worden hierboven uitgelegd.

Conclusie

- + Om de effecten van stikstof uit de lucht te kunnen bepalen dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd.
- + Om de effecten van verdroging te kunnen bepalen dient een watertoets te worden uitgevoerd.
- + Het is uit te sluiten dat effecten door geluid en trilling significant negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden. Dit in verband met de ligging van het plangebied en de bufferzone tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden.
- + Verstoring door licht heeft mogelijk negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Rijntakken wanneer verlichting op bouwkranen wordt gebruikt buiten de daglichtperiode. Verstoring door licht door bewoning van de woningen is uit te sluiten door de ligging van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat vooral uit bestrating, asphalt en bebouwing. Ten oosten van de basisschool ligt een groenstrook met bomen zonder onderbegroeiing. In het noordwesten van het plangebied ligt een grasveld waar voorheen een woonhuis stond. In het noordoosten ligt een tuin.

Uit gegevens van de NDFF en van de Verspreidingsatlas blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten voorkomen: Kluwenklokje, brede wolfsmelk, dreps, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, kartuizer anjer, muurbloem en stijve wolfsmelk (alle §3.3 Wnb). Kluwenklokje is sterk gebonden aan rivieroeveren, het plangebied valt buiten het habitat van deze plant. Muurbloem groeit op oude, verweerde muren die met zachte kalkspecie zijn gevoegd, dit soort muren zijn binnen het plangebied niet gevonden. Grote bosaardbei groeit voornamelijk in bossen en bosranden, dit habitat is niet aanwezig in het plangebied. Karthuizer anjer is een soort die voorkeur heeft voor kalkhoudende en schrale grond, ook dit habitat is in het plangebied niet aanwezig. Dreps is een soort die voorkomt op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond. Dit is niet aanwezig in het plangebied. De overige soorten: Brede wolfsmelk, groot spiegelklokje en stijve wolfsmelk komen voor op kalkrijke grond, ook dit bodemtype is niet aanwezig in het plangebied.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor deze en andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte habitats is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 *Vlinders en libellen*

Volgens gegevens van de NDFF en van De Vlinderstichting blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten: grote parelmoervlinder, grote vos en sleedoornpage voorkomen (§3.3 Wnb). De grote parelmoervlinder heeft een groot leefgebied nodig met viooltjes en ruige plekken, en komt vooral nog voor op de Hoge Veluwe en de Waddeneilanden. De waardplanten voor de rupsen zijn diverse soorten viooltjes. De grote vos staat als 'ernstig bedreigd' op de Rode Lijst en zal waarschijnlijk binnenkort als standvlinder uit Nederland verdwijnen. De waardplanten voor de rupsen zijn vooral iep, zoete kers en sommige wilgensoorten. Het leefgebied van de soort zijn vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De sleedoornpage is de enige bedreigde vlindersoort in Nederland die vooral buiten natuurgebieden voorkomt. De waardplanten voor de rupsen zijn sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunussoorten (o.a. pruim). In het plangebied ontbreekt geschikt habitat of de geschikte waardplanten voor bovengenoemde en andere beschermde vlinders. Hiermee is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Uit de gegevens van de NDFF en van De Vlinderstichting blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de beschermde libelsoorten gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout voorkomen (§3.2 Wnb).

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op. De rivierrombout is een specialist van grote rivieren maar komt ook voor in grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het is een zeldzame soort die plaatselijk vrij algemeen kan voorkomen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied, kan het voorkomen van essentieel leefgebied van (beschermde) libellen worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen in de omgeving van het plangebied (binnen tien kilometer) geen beschermde kevers of weekdieren voor.

Voor de beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever; zijn vanuit de NDFF en EIS Nederland geen recente verspreidingsgegevens bekend. Deze soorten, als mede de beschermde soort

vliegend hert, zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Binnen het plangebied zijn wel holtebomen aanwezig, maar deze zijn relatief jong en dus ongeschikt voor deze kevers. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Daarnaast is het voorkomen van brede geelgerande waterroofkever gelimiteerd tot voedselarme wateren van minimaal een hectare oppervlakte en is de gestreepte waterroofkever afhankelijk van sloten of andere wateren met voldoende oevervegetatie. Ook de Bataafse stroommossel en de platte schijfhoren (beide §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oppervlaktewater. Het ontbreekt binnen het plangebied aan wateren en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen binnen één kilometer van het plangebied: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), poelkikker en rugstreeppad (beide §3.2 Wnb). Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde amfibiesoorten vuursalamander (§3.3 Wnb), kamsalamander en vroedmeesterpad (beide §3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarom ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Er is wel geschikt land- en overwinteringshabitat aanwezig voor algemene en niet-kritische amfibiesoorten. Poelkikker, rugstreeppad, vuursalamander, kamsalamander en vroedmeesterpad zijn zeldzame en/of kritische soorten. Binnen het plangebied is voor deze soorten geen geschikt habitat aanwezig.

Reptielen

Volgens de gegevens van de NDFF komen binnen één kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoorten, zandhagedis (§3.2 Wnb), hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 Wnb) voor. Volgens de bovenstaande bronnen komt op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoort gladde slang (§3.2 Wnb) voor.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze beschermde soorten. Het voorkomen van reptielsoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen zullen een negatief effect hebben op land- en overwinteringshabitat van algemene en niet-kritische amfibiesoorten. Als gevolg van de woningbouw wordt het land- en overwinteringshabitat van deze soorten kleiner.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar Alpenwatersalamander voorkomt, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

Conclusie

Mogelijk gebruiken algemene soorten amfibieën het plangebied als land- en overwinteringshabitat. Als gevolg van de voorgenomen plannen wordt dit habitat kleiner. Voor veel van deze soorten amfibieën geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor Alpenwatersalamander dient te worden gewerkt volgens een goedgekeurde

gedragscode. Dit houdt in dat graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode tussen half april en half oktober. Het is uit te sluiten dat het plangebied geschikt is voor reptielsoorten.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn merel, gaai, vink, koolmees en grote bonte specht waargenomen in het plangebied. Huismussen zijn in de omgeving van het plangebied wel gehoord, maar niet waargenomen binnen het plangebied. Op Foto 4 zijn poepsporen te zien op de muur van het schoolgebouw, dit is vermoedelijk van de boomklever.

Gebouwbewonende soorten, zoals de steenuil, kerkuil, gierzwaluw en huismus zijn volgens de gegevens van de NDFF waargenomen binnen één kilometer van het plangebied. Voor kerkuil en steenuil is het plangebied ongeschikt als broedgebied. Deze soorten maken gebruik van gebouwen zoals boerenschuren/stallen, boerderijen en kerken. Ook zijn van deze soorten geen sporen aangetroffen tijdens het veldbezoek. Echter voor gierzwaluw en huismus kan het plangebied wel geschikt zijn. Deze soorten maken gebruik van holtes in muren en onder dakpannen om hun nest te maken. De schoolgebouwen kunnen voor deze soorten geschikte nestplaatsen bieden. De overige gebouwen in het plangebied zijn voor gierzwaluw en huismus ongeschikt.

Naast deze gebouwbewonende soorten zijn volgens gegevens van de NDFF ook boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespandief en zwarte wouw waargenomen binnen één kilometer van het plangebied. De oehoe is waargenomen binnen vijf kilometer van het plangebied. Van deze soorten zijn de nesten jaarrond beschermd, echter zijn binnen het plangebied geen nesten of sporen van bovengenoemde soorten gevonden. Bovendien vormt het plangebied voor het merendeel van deze soorten geen geschikt broedgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn twee nesten aangetroffen van algemene vogelsoorten (Foto 17 en 18).

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op het foerageergebied van verschillende vogels. In de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Van vogelsoorten met jaarrond beschermden nesten zijn geen nesten gevonden in het plangebied.

Voor gebouwbewonende soorten, huismus en gierzwaluw, zijn wel geschikte nestmogelijkheden in de gebouwen binnen het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen nestplaatsen van huismus en

gierzwaluw worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

De voorgenomen plannen hebben negatieve effecten op de aanwezige nesten in de bomen in het plangebied. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Wanneer bomen en struiken worden verwijderd als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden.

Mitigerende maatregelen

Ten aanzien van huismus en gierzwaluw dient nader onderzocht te worden of nesten van deze soorten aanwezig zijn in de gebouwen binnen het plangebied. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Onderzoek naar gierzwaluwen dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Echter, ongeacht de periode, wanneer een broedgeval aanwezig is mag niet gerooid worden.

Conclusie

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Bij het afbreken van de gebouwen kunnen nestplekken van huismus en gierzwaluw worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar huismus dient gedurende 1 april tot en met 20 juni in twee bezoeken te worden uitgevoerd. Nader onderzoek naar gierzwaluw dient gedurende 1 juni tot en met 15 juli in drie avondbezoeken te worden uitgevoerd. Door deze bezoeken kan aan- of afwezigheid van huismus en gierzwaluw worden aangetoond. Ook kan aan de hand van het onderzoek worden bepaald wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op huismus en gierzwaluw. Indien blijkt dat nestplekken van huismus en/of gierzwaluw aanwezig zijn, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie en mitigerende maatregelen te treffen. Op basis van de onderzoeken kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende soorten vleermuizen voorkomen binnen één kilometer van het plangebied: Franjestaart, baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb). Op vijf tot tien kilometer van het plangebied komen de meervleermuis en de tweekleurig vleermuis voor (beide §3.2 Wnb).

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat enkele gebouwen in het plangebied geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. De schoolgebouwen met dakpannen en open stootvoegen dienen mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen (Foto 4). Het gebouw ten westen van de schoolgebouwen dat gebruikt wordt als kinderopvang heeft vensterluiken waarachter vleermuizen mogelijk kunnen schuilen (Foto 6). Tijdens het veldbezoek zijn achter de vensterluiken geen vleermuizen aangetroffen. Verder ontbreekt het bij dit gebouw aan mogelijkheden die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Het ontbreekt bij de schuur, loodsen en opslagruimtes aan geschikte locaties waar vleermuizen in kunnen verblijven.

Verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten zijn mogelijk ook aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn twee bomen met holtes gezien binnen het plangebied (Foto 15 en 16). Deze bomen, en mogelijk ook andere, kunnen geschikte verblijfplaatsen bieden voor vleermuizen.

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. Binnen het plangebied ontbreken lijnvormige elementen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel lijnvormige elementen aanwezig, maar die blijven behouden.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF en De Zoogdierverseniging blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende soorten voorkomen: Aardmuis, boommarter, bosmuis, bunzing, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, steenmarter, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en wezel (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb).

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied mogelijk geschikt is voor kleinere zoogdieren zoals egel en diverse algemene (spits)muisensoorten. Ook voor eekhoorns is het plangebied geschikt als foerageergebied. Er zijn geen eekhoornnesten in het plangebied gevonden. In het perceel in het noordwesten van het plangebied is een hol gevonden dat mogelijk gebruikt wordt door konijnen (Foto 9).

- + Boommarter leeft bij voorkeur in uitgestrekte en gevarieerde bossen. Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor de boommarter.
- + Bunzing komt in allerlei landschapstypes voor, met een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de

nabijheid. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude holen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Het plangebied is relatief open, biedt onvoldoende schuilmogelijkheden en het ontbreekt aan water in de directe omgeving. Het is daarom uitgesloten dat de bunzing voorkomt binnen het plangebied.

- + Steenmarter is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. Binnen het plangebied zijn geen geschikte elementen aanwezig die de steenmarter kan gebruiken tijdens het jagen. Mogelijk kan deze soort gebruikmaken van de opslagplaatsen binnen het plangebied, maar tijdens een uitvoerige inspectie zijn geen sporen van marters gevonden. Het voorkomen van de steenmarter kan dan ook uitgesloten worden.
- + Wezel foerageert in gebieden met voldoende dekking en kan in de bebouwde omgeving voorkomen, zoals in tuinen en parken. De wezel jaagt voornamelijk op insecten en ongewervelden die voor kunnen komen binnen het plangebied. Het plangebied is relatief open en biedt onvoldoende schuilmogelijkheden voor de wezel. Het voorkomen van de wezel kan daarom worden uitgesloten.

Voor grotere zoogdieren zoals dassen, reeën en vossen is het plangebied door de ligging in de bebouwde kom ongeschikt.

Effectbeoordeling

De schoolgebouwen en het kinderopvang-gebouw bieden meerdere mogelijkheden die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Met het slopen van deze gebouwen kunnen dus vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het kappen van de bomen kan mogelijk leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. Door de werkzaamheden zal tijdelijk het gebied ongeschikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving van de plangebied blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor foeragerende vleermuizen. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de in de omgeving aanwezige lijnvormige elementen, daarom is het uitgesloten dat de plannen een negatief effect hebben op mogelijke vliegroutes van vleermuizen.

Het plangebied dient mogelijk als onderdeel van het leefgebied van de egel en diverse algemene (spits)muizensoorten. De werkzaamheden hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze soorten. Echter blijft er voldoende geschikt leefgebied in de omgeving aanwezig. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen.

De groenstrook binnen het plangebied dient mogelijk als foerageergebied voor de eekhoorn. In de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar. Het is dus niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen. Het is zeker dat eekhoorn binnen het plangebied geen nesten heeft (ten tijde van de quickscan in maart 2019), tijdens het veldbezoek hadden de bomen nog geen blad dus waren de boomtakken goed zichtbaar. De voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect op eekhoorns indien in de tussentijd geen nesten zijn gebouwd.

Het voorkomen van konijnen aan de noordkant van het plangebied is niet uit te sluiten. De werkzaamheden zullen een negatief effect hebben op deze soort. Tijdens het veldbezoek is een hol gevonden dat vermoedelijk van een konijn is (Foto 9).

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig om uit te kunnen sluiten of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het schoolgebouw en het kinderopvang-gebouw en bomen in het plangebied. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden bepaald welke effecten optreden, of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd gedurende de periode 15 mei tot en met eind september.

De voorgenomen plannen hebben negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van algemene soorten grondgebonden zoogdieren, egel, konijn en algemene (spits)muisensoorten. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in provincie Gelderland een vrijstelling van het verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te treffen.

Conclusie

Met het afbreken van de schoolgebouwen en het gebouw van de kinderopvang, en het kappen van de bomen kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar vleermuizen dient gedurende de periode half mei t/m september te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen of vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied en wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Indien blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie en mitigerende maatregelen te treffen. Op basis van het onderzoek gedurende de periode half mei t/m september kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

Het plangebied wordt door de werkzaamheden (tijdelijk) ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De omgeving van het plangebied blijft

geschikt als foerageergebied. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de lijnvormige elementen in de omgeving van het plangebied.

(Spits)muisensoorten, konijnen, eekhoorns en egels kunnen tijdelijk hinder ondervinden van de werkzaamheden. Echter blijft in de omgeving van het plangebied voldoende geschikt leefgebied over.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het optreden van negatieve effect van de voorgenomen plannen op de Natura 2000-gebied 'Rijntakken' en 'Veluwe' en het NNN kan niet op voorhand worden uitgesloten.

- + Om de effecten van stikstof uit de lucht te kunnen bepalen dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd.
- + Om de effecten van verdroging te kunnen bepalen dient een watertoets te worden uitgevoerd.
- + Het is uit te sluiten dat effecten door geluid en trilling significant negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden. Dit in verband met de ligging van het plangebied en de bufferzone tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied.
- + Verstoring door licht heeft mogelijk negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Rijntakken wanneer verlichting op bouwkransen wordt gebruikt buiten de daglichtperiode. Verstoring door licht door bewoning van de woningen is uit te sluiten door de ligging van het plangebied.
- + Overige effecten kunnen ook worden uitgesloten.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het voorkomen van beschermde planten, insecten, weekdieren, vissen en reptielen in het plangebied is uit te sluiten.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

De werkzaamheden zullen geen negatieve effecten hebben op foerageergebied en broedgebied van algemene vogelsoorten. In de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt foerageer- en broedgebied beschikbaar. Van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn geen individuen of sporen in het plangebied waargenomen.

Voor huismus en gierwaluw zijn mogelijkheden voor nestplaatsen aanwezig in de gebouwen in het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen nestplaatsen van huismus en gierwaluw worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar huismus dient gedurende 1 april tot en met 20 juni in twee bezoeken te worden uitgevoerd. Nader onderzoek naar gierwaluw dient gedurende 1 juni tot en met 15 juli in drie avondbezoeken te worden uitgevoerd. Door deze bezoeken kan aan- of afwezigheid van huismus en gierwaluw worden aangetoond. Ook kan aan de hand van het onderzoek worden bepaald wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op huismus en gierwaluw. Indien blijkt dat nestgelegenheden van huismus en gierwaluw aanwezig zijn, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie en mitigerende maatregelen te treffen. Op basis van het onderzoek kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

Door het snoeien of kappen van bomen en struiken uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Ook is van belang, ongeachte de periode, of een broedgeval in de struiken of bomen aanwezig is.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is ongeschikt voor kritische amfibiesoorten die vallen onder §3.2 van de Wet natuurbescherming. Het voorkomen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Voor vleermuizen is het plangebied geschikt als foerageergebied en het biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor zowel gebouwbewonende als boombewonende soorten. In de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied en geschikte lijnvormige elementen beschikbaar, hiervoor hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Door het kappen van holtebomen en het slopen van het schoolgebouw en het kinderopvang-gebouw kan een negatief effect ontstaan op mogelijk aanwezige vleermuizen. Met deze voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen (zowel gebouwbewonende als boombewonende soorten) worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het is nodig om nader onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van vleermuizen in de bomen, schoolgebouwen en het gebouw van de kinderopvang binnen het plangebied. Nader onderzoek naar vleermuizen dient gedurende de periode half mei t/m september te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen of vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied en wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Indien blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie en mitigerende maatregelen te treffen. Op basis van het onderzoek gedurende de periode half mei t/m september kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Voor de algemene amfibiesoorten en grondgebonden zoogdieren die verwacht worden binnen het plangebied geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland een vrijstelling op de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Het is voor deze soorten niet nodig om mitigerende maatregelen te nemen.

Alpenwatersalamander is geen algemene amfibiesoort. Voor deze soort dient te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat graafwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van deze soort, dus tussen half april en half oktober.

Voor eekhoorns geldt deze vrijstelling niet, echter blijft voor deze soort voldoende geschikt leefgebied beschikbaar in de omgeving van het plangebied, zodat negatieve effecten zijn uit te sluiten.

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Het verwijderen van bomen en struiken wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
2. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt uitgevoerd om verblijfplaatsen in de schoolgebouwen, kinderopvang en in de bomen te kunnen uitsluiten. Dit onderzoek kan worden gedaan door middel van batdetectoronderzoek gedurende de periode half mei t/m september. Indien een verblijfplaats aanwezig is, is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen, zoals het aanbrengen van vleermuiskasten en rekening houden met de kwetsbare perioden van de aanwezige vleermuissoorten.
3. Nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van nestplaatsen van huismussen in de schoolgebouwen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd middels twee inventarisatierondes in de periode april tot en met 20 juni. Indien nestplaatsen van huismus aanwezig zijn, dan is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen.
4. Nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluwen in de schoolgebouwen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd middels drie inventarisatieronden in de periode juni tot half juli. Indien nestplaatsen van gierzwaluw aanwezig zijn, dan is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen.

5.4 Gevolgen voor (het tijdsplan van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in de schoolgebouwen, het gebouw van de kinderopvang en bomen met holtes dient te worden uitgevoerd in de periode half mei t/m september. Het betreft onderzoek dat met drie rondes in de periode half mei t/m half juli en twee onderzoeksrondes in de periode half augustus t/m september uitgevoerd dient te worden.
- + Het nader onderzoek naar nestlocaties van de huismus in de schoolgebouwen dient te worden uitgevoerd middels twee inventarisatierondes in de periode april tot en met 20 juni.
- + Het onderzoek naar de gierzwaluw in de schoolgebouwen dient te worden uitgevoerd middels drie inventarisatieronden in de periode juni tot half juli.
- + Mochten er geen verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen worden aangetroffen, dan vormen deze soorten geen belemmering voor de sloop van de gebouwen.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Bij het aantreffen van nesten en verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soortgroep	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene amfibieën	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwater-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Graafwerkzaamheden uitvoeren tussen 15 april en 15 oktober
Algemene vogelsoorten	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja, enkel schoolgebouwen	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren gedurende april t/m 20 juni
Gierzwaluw	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja, enkel schoolgebouwen	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren gedurende juni t/m half juli
Vleermuizen	§3.2 Wnb	verblijfplaatsen	Ja, schoolgebouwen, kinderopvang gebouw en bomen	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren gedurende half mei t/m eind sept.
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Algemene grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Eekhoorn	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 6-3-2019
- + Kernkwaliteiten GNN en GO, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 6-3-2019
- + Effectenindicator Natura 2000-gebied Rijntakken, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=6&id=n2k38&topic=gevoeligheid, 27-3-2019
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl
- + © NDFF - quickscanhulp.nl 06-03-2019 08:48:38

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In Tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Effectenindicator

Rijntakken

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=38&selectActiviteit=Woningbouw&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten															
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Versnippering	Oppervlakteverlies
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden																
Beken en rivieren met waterplanten																
Slikkige rivieroever																
*Stroomdalgraslanden																
Ruigten en zomen																
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden																
Beuken-eikenbossen met hulst																
*Vochtige alluviale bossen																
Droge hardhoutoibossen																
Bever																
Bittervoorn																
Elft																
Grote modderkruiper																
Kamsalamander																
Kleine modderkruiper																
Meervleermuis																
Rivierdonderpad																
Rivierprik																
Zalm																
Zeeprk																
Aalscholver (broedvogel)																
Aalscholver (niet-broedvogel)																
Bergeend (niet-broedvogel)																
Blauwborst (broedvogel)																
Brandgans (niet-broedvogel)																
Dodaars (niet-broedvogel)																
Dodaars (broedvogel)																
Fuut (niet-broedvogel)																
Goudplevier (niet-broedvogel)																
Grauwe Gans (niet-broedvogel)																
Grote karekiet (broedvogel)																
Grutto (niet-broedvogel)																
IJsvogel (broedvogel)																
Kemphaan (niet-broedvogel)																
Kemphaan (broedvogel)																

Kievit (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	...
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Kuifeend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Nonnetje (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Oeverwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Parasleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Scholekster (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Tafeleend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Tureluur (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Watersnip (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Watersnip (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Wilde Zwaan (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Wulp (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
☒ n.v.t.
... onbekend

Veluwe

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=57&selectActiviteit=Woningbouw&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten																
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Versnippering	Oppervlakteverlies	
Stuifzandheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Zandverstuivingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Zure vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Jeneverbesstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Kalkmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Beuken-eikenbossen met hulst	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Oude eikenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Beekprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Drijvende waterweegbree	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Vliegend hert	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Boomleeuwenik (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Draaihals (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Duinpieper (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Gauwe Klauwier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								
Nachtswaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■								

Roodborsttapuit (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Tapuit (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Wespendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Specht (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- ☒ n.v.t.
- ... onbekend